

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КВНЗ «Вінницька академія
неперервної освіти»

Протокол № _____
від _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Департаменту
гуманітарної політики Вінницької
обласної державної адміністрації

№ _____ 2021 р.

**Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Ошибана (пресована флористика)»**

1 рік навчання

Вінниця 2021

ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

ОБГОВОРЕНО ТА ПОГОДЖЕНО
Методичною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 2 від 13.04.2021р.

Голова ради

 Н.А.Шмаль

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № 1 від 31.05.2021р.

Голова ради

 О.А. Драгомирецька

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Ошибана (пресована флористика)»
1 рік навчання

м. Вінниця 2021 р.

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницька обласна станція юних натуралістів

СХВАЛЕНО

Науково-методичною радою
КЗВО «Вінницька академія
безперервної освіти»
Протокол від 28 серпня 2021 року №3

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту гуманітарної
політики обласної державної
адміністрації
від 01 грудня 2021 року №936

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Ошибана (пресована флористика)»
1 рік навчання

м. Вінниця 2021 р.

Укладач: Ліваковська Лариса Михайлівна, керівник гуртків-методист
Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Еколого-натуралістичного напрямку.

Рецензент: Чупринко Ірина Миколаївна, методист Вінницької обласної станції
юних натуралістів.

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ЮНИХ НАТУРАЛІСТІВ

ОБГОВОРЕНО ТА ПОГОДЖЕНО
Методичною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № ____ від _____
Голова ради
_____ Н.А.Шмаль

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою Вінницької
обласної станції юних натуралістів,
протокол № ____ від _____
Голова ради
_____ О.А.Драгомирецька

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
«Ошибана (пресована флористика)»
1 рік навчання

Укладач: Ліваковська Лариса Михайлівна, керівник гуртків-методист
Вінницької обласної станції юних натуралістів.

Еколого-натуралістичний напрям

Рецензент: Чупринко Ірина Миколаївна, методист Вінницької обласної станції
юних натуралістів.

Пояснювальна записка

Програма гуртка «Ошибана (пресована флористика)» розрахована на дітей 6-10 років і передбачає один рік навчання.

Привчати дітей до творчості потрібно змалечку. Це не лише розвиватиме їхні потенційні здібності, а й заохочуватиме до праці, створення чогось власними руками. Ще стародавні мудреці говорили: «Витоки здібностей і талантів у дітей – на кінчиках їхніх пальців». Про вплив мануальних (ручних) дій на розвиток розумових здібностей було відомо ще в II ст. до нашої ери в Китаї.

Ошибана – своєрідне створення картин із природних матеріалів – засушених квітів, трави, кори дерев, соломки, насіння, шкірки банана, листків кукурудзи, водоростей, моху, тополиного пуху тощо. У перекладі з японської «ошибана» означає «пресовані квіти».

Під час занять керівник гуртка формує у свідомості дітей основні поняття пресованої флористики, знайомить з асортиментом рослин, що використовуються в роботі та методами їх вирощування. Гуртківці знайомляться з усіма групами квіткових рослин відкритого та закритого ґрунту, а також елементами озеленення. Діти вчаться працювати з різноманітним природнім матеріалом. Це допомагає пізнати життя природи, розвиває інтерес, ініціативу, спостережливість.

Форми роботи різноманітні: фронтальна, колективна, групова, екскурсії в природу, участь у конкурсах та святах.

Програма передбачає після вивчення теоретичного матеріалу проведення практичних робіт з метою набуття потрібних умінь і навичок, закріплення знань з пройдених тем.

Навчання в гуртку має сприяти естетичному та трудовому вихованню дітей, поглиблювати знання з ботаніки, давати знання з народознавства, сприяти екологічному вихованню школярів та любов до рідної землі.

Навчально-тематичний план

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин		
		Всього	Теоретична частина	Практична частина
1.	Вступ	4	2	2
2.	Природа і ми	6	4	2
3.	Загальне поняття про ошибану.	12	4	8
4.	Біологічні особливості квіткових рослин та їх використання в ошибані.	44	8	36
5.	Кімнатні рослини та ошибана	14	4	10
6.	Однорічні квітково-декоративні рослини	8	1	7
7.	Дворічні квітково-декоративні рослини	8	2	6
8.	Багаторічні квітково-декоративні рослини	12	3	9
9.	Складні техніки ошибани	22	4	18
10.	Ошибана та рослини, що використовуються для озеленення території	14	4	10
	Всього	144	36	108

Зміст програми

I. Вступ (4 год.).

Теоретична частина. Організаційне заняття: ознайомлення дітей з діяльністю обласної станції юннатів. (2)

Практична частина. Екскурсія до теплиці обл. СЮН «Знайомство з різноманітністю рослинного світу». (2)

II. Природа і ми. (4)

Теоретична частина. Значення природи в житті людини. (2) Це наше і це твоє. (2)

Практична частина. Експедиція до лісу, парку «Невідомий світ знайомих рослин» (2)

III. Загальне поняття про ошибану. (12).

Теоретична частина. Квіти глибокої давнини. Квіти в Європі та Україні. (2)
Ошибана – живопис квітами. (1) Художні принципи ошибани.(1)

Практична частина. Аплікація «Осіньне дерево» (1). Аплікація «Веселкові кольори» (1). Збір і засушування рослин (2). Кольоросприйняття. Створення квітки з пелюстками різних кольорів. (2) Виготовлення конвертиків для зберігання сухого рослинного матеріалу. (2)

IV. Біологічні особливості квіткових рослин та їх використання в ошибані. (44).

Теоретична частина. Особливості будови рослин. Стебло.(1) Корінь – складова рослини.(2) Листки та їх різноманітність. (1) Квітка – вінець творіння. (2) Плоди та насіння, їх різноманітність.(1) Види орнаментів (1).

Практична частина. Аплікація «Незвичайні стебельця» (1). Аплікація соломкою, як одна із технік ошибани. (2) Виготовлення аплікації соломкою «Квіти» (2). Сюжетна аплікація із використанням соломки. (2) Візерунок в колі.(1) Візерунок в квадраті з використанням засушеного листя . (2) Листкова феєрія (1). Використання листків різної форми і забарвлення для складання композиції «Фрукти в корзині.» (2). Троянди з листя.(2) Тваринний світ із листя та квітів.(2) Дикі мешканці нашої планети в техніці ошибана.(2) Домашні улюбленці в техніці ошибана.(2) Незвичайна комашня із сухого листя.(2) Виготовлення маленьких тваринок шляхом аплікації.(2) Підводне царство нашої планети. (2) Дивовижні птахи. (2) Гриби та грибочки у нашому лісочку.(2) Виготовлення блокноту і оздоблення його сухим рослинним матеріалом (2). Створення картинки із насіння рослин.(2) Виготовлення лепбука на тему «Біологічні особливості квіткових рослин» (2)

V. Кімнатні рослини та ошибана (14).

Теоретична частина. Найбільш поширені красиво-квітучі кімнатні рослини.(1) Декоративно-листяні рослини.(1) Ампельні та виткі кімнатні рослини. (1) Кактуси та інші сукуленти.(1)

Практична частина. Створення квітки в горщику (1) Виготовлення сонечка із сухого листя.(1) Аплікація із витких кімнатних рослин (1) Колюча сімейка кактусів.(1) Виготовлення декоративного панно із квітів і листя кімнатних рослин.(2) Виготовлення новорічної листівки. (2) Виготовлення лепбука на тему «Кімнатні рослини». (2)

VI. Однорічні квітково-декоративні рослини (8).

Теоретична частина. Поняття про однорічні рослини і їх видова різноманітність.(1)

Практична частина. Сонях в техніці ошибана.(1) Виготовлення закладки для книги із використанням сухих рослин. (2) Створення картини «Осіннє панно». (2) Мініатюра «Фарби літа».(2)

VII. Дворічні квітково-декоративні рослини (8).

Теоретична частина. Різноманітність дворічних рослин.(2)

Практична частина. Мініатюра «Листкова мозаїка» (2). Створення міні картинки з віялом у японському стилі.(2) Виготовлення панно «Танок метеликів».(2)

VIII. Багаторічні квітково-декоративні рослини (12).

Теоретична частина. Кореневищні та бульбокореневі рослини. (1) Різноманітність декоративно-квіткових цибулинних рослин. (1) Особливості та різноманітність бульбоцибулинних рослин.(1)

Практична частина. Аплікація «Букет конвалій» (1) Створення цибулинної рослини тюльпана в техніці ошибана.(1)Композиція «Квіти у корзині». (1) Аплікація із сухих рослин «Трояндочки» (2). Виготовлення листівки до 8-го

Березня.(2) Виготовлення лепбука на тему «Квітково-декоративні рослини відкритого ґрунту»(2)

ІХ. Складні техніки ошибани (22).

Теоретична частина. Пейзаж, принципи його створення. (1) Натюрморт та його особливості . (1) Печатки та штампи із використанням сухих рослин (1) Поняття про «колаж».(1)

Практична частина. Створення морського пейзажу із сухого рослинного матеріалу (1) Пейзаж «Осінній ліс». (2) Пейзаж «Зимові етюди». (2) Весняний пейзаж «Подих весни».(2) Натюрморт «Чайна церемонія». (1) Натюрморт «Літні квіти». (2) Листівка із використанням штампів рослин (1) «Розпис» квітами та листям глечика. (2) Колаж «Чудернацькі вази».(1) Виготовлення шкатулки та оздоблення її сухим рослинним матеріалом (2) : Виготовлення великодньої писанки.(2)

Х. Ошибана та рослини, що використовуються в озелененні території (14).

Теоретична частина. Газони: знайомство із газонними травами.(1) Види квітників.(1)

Практична частина. Листівка із сухого рослинного матеріалу з використанням квітів та трав .(1) Виготовлення колажу із використанням різнотрав'я «Подих вітру».(2) Композиція «Квіткове панно». (1) Композиція «Будинки з листочків». (2) Виготовлення панно «Мій дім – Земля».(2)

Екскурсія Збір і засушування рослин. (2)

Заключне заняття «Квіти – диво природи».(2)

Обладнання та матеріали:

- тематична література;
- словники;
- довідники;
- методичні посібники;
- визначники кімнатних рослин;
- періодичні видання;
- таблиці;
- наочний матеріал;
- дидактичний матеріал;
- гербарний матеріал ;
- газетний папір або книги;
- ніж для зрізу рослин;
- альбом для гербарію;
- гербарна сітка;
- пінцет;
- ножиці (великі і манікюрні);
- прості олівці середньої м'якості;
- кольорові олівці;
- фарби;
- кольоровий папір;
- білий картон;
- скотч;
- калька;
- клей;
- кісточки або тонкі палички для клею.

Основні вимоги до знань і вмінь гуртківців:

Гуртківці повинні знати:

- поняття екології, квітництва, плоскінної флористики (ошибани);
- біологічні особливості квітково-декоративних рослин;
- основних представників однорічних, дворічних та багаторічних рослин;
- характеристику кімнатних рослин, види квіткового озеленення;
- історію квіткового дизайну;
- назви основних (червоний, жовтий, синій), складових (помаранчевий, зелений, фіолетовий) та відтінків кольорів (рожевий, блакитний, світло-жовтий, темно-червоний).

Гуртківці повинні вміти:

- самостійно спостерігати навколишній світ, бачити та відчувати його красу;
- розрізняти різнобарв'я кольорів у природі в різні пори року;
- організувати своє робоче місце, правильно сидіти, користуватись матеріалами, інструментами, приладдям, прибирати робоче місце після виконання завдання;
- збирати, засушувати і зберігати рослинний матеріал;
- складати і виконувати візерунок, орнамент, свідомо використовуючи ритм і симетрію;
- створювати пейзаж, натюрморт, колаж, панно, листівки;
- розрізняти прості і складні листки, прості квітки, типи стебел.

Учні повинні засвоїти терміни (поняття):

Ошибана, теплиця, екологія, Червона книга; живопис, гербарій, колорит; біологічні особливості квіткових рослин, стебло, корінь, квітка, листок, плоди та насіння; рослини закритого ґрунту, красиво-квітучі рослини, декоративно-листяні рослини, ампельні та виткі кімнатні рослини, кактуси, сукуленти, панно, однорічні квітково-декоративні рослини, дворічні рослини, багаторічні рослини, мініатюра, багаторічні рослини, бульбокореневі та кореневищні

рослини, цибулинні рослини, бульбоцибулинні рослини, троянди; пейзаж, ескіз, натюрморт, колаж, паспарту, живопис, газони, квітники, панно.

Література

1. Золотницький М. Ф. Квіти в легендах та переказах . - К.:1992
2. Смирнов А. Є. Естетика квітів. – К.:1973
3. Деркач О., Быков В. 1000 игр для всей семьи . М.:1990
4. Белецкая Л. Б., Боброва К.А. Флористика. – М.: 20004
5. Солод Л. Є. Искусство составлять цветочные картины. – М.:2008
6. Стецюк В. Г. Картины из сухих цветов . – М.: 2002
7. Белецкая Л. Б. Креативные картины из природных материалов. М.:2006
- 8.Трайтак Д. І. Ботанічні вікторини. – Київ.:1966
9. Анна Левада Лузи. Оригинальные картины из цветов и листьев. Милан.:2000
10. Дивосвіт. Популярна енциклопедія школяра. Київ, «Освіта».:2007